

Åsa Anthony

Kommunstyrelsen

Feriearbete för ungdomar

Ärende

Danderyds kommun har arrangerat feriearbete för skolungdomar som avslutat nionde klass alternativt första eller andra året på gymnasiet sedan 1983. Budgeten för feriejobben uppgick till 620 000 kronor år 2019. Kommunledningskontoret har utrett förutsättningarna för att fortsätta erbjuda feriearbete för ungdomar.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslutar att fortsättningsvis erbjuda ungdomar feriearbete men att tidsperioden ska förkortas från tre veckor till två veckor för varje ungdom.

Kommunledningskontorets utredning

Fakta om feriearbetet

Feriearbete är skapade jobbpraktiker i kommun, landsting och regioner för skolungdomar, oftast mellan 16–18 år. SKL uppmuntrar varje kommun att arrangera sådana arbeten men det är inte lagstyrt, trots det har nästan alla Sveriges kommuner feriearbeten. De senaste 10 åren har feriearbeten ökat stort. Sveriges kommuner erbjöd år 2018 ca 80 000 ungdomar feriearbete och år 2008 erbjöds ca 30 000 ungdomar. Det har dock skett en minskning med 2000 jobb från 2017 till 2018. Detta har flera kommuner angivit beror på högkonjunkturen som möjliggjort att fler privata verksamheter kan anställa sommarjobbare vilket resulterat i att flera ungdomar tackat nej till sin plats hos kommunen. En annan anledning är att flera kommuner minskat sin budget för feriearbete. (*Sveriges viktigaste jobb finns i välfärden – rekryteringsrapport 2018*, SKL, 2018)

Syfte

Syftet med feriearbetet är ur ett socialt perspektiv att sysselsätta ungdomar och ur ett arbetsgivarperspektiv att ge ungdomar arbetslivserfarenhet och intresse för kommunala arbeten och yrken. Dessa syften har även SKL definierat som arbetsgivarens ansvar i feriearbetet. SKL har dessutom lyft

Åsa Anthony

att feriearbetet ska främja ungdomar som av sociala skäl står särskilt långt från arbetsmarknaden.

SKL:s enkät ”*Feriejobb för ungdomar – sommar 2018*” visade att 69 procent av Sveriges kommuner har en strategi bakom sina feriearbeten. Strategierna är i första hand att marknadsföra kommunerna som arbetsgivare och presentera de yrken som finns idag i våra kommunala verksamheter. Enkäten visar att kommuner prioriterar att marknadsföra kommande bristyrken i äldre- och barnomsorg, vilket även är fallet i Danderyds kommun. Dessutom är syftet att ge ungdomar en chans att testa på arbetslivet.

Platser, fördelning och lön

Danderyds kommun har de senaste åren kunnat erbjuda 60–65 ungdomar per år feriearbete, varav 10 av dessa är prioriterade av socialkontoret. De prioriterade ungdomarnas platser har varit sekretessbelagda vilket inneburit att ungdomarna och handledarna inte vetat om att de blivit prioriterade.

Tillsättningen sker genom att ungdomarna får söka arbete via datasystemet Feriebas där de anger vilka perioder och yrkesområden de är intresserade av att jobba inom. Platserna lottas sedan ut av systemet, i första hand till de ungdomar som inte fått feriearbete via Danderyds kommun tidigare.

Övriga kommuner i nordost har olika upplägg på feriearbetet. Gemensamt för samtliga tillfrågade kommuner är att antal ansökningar är stort i förhållande till antal platser.

Frågan om prioriterade ungdomar av sociala skäl varierar också. Lidingö stad erbjuder 50 procent av sina feriearbeten till ungdomar med sociala skäl, Norrtälje kommun 10 procent av sina arbeten, Österåker 10–25 procent och Täby kommun prioriterar alla sina arbeten i först hand till ungdomar med sociala skäl. Flera kommuner lyfter frågan om att prioritera ungdomar av sociala skäl som bra men att det inte enbart kan vara ungdomar med särskilda behov som får feriearbete eftersom de då blir utpekade som behövande i andras ögon.

Även timersättningen varierar mellan nordostkommunerna. Danderyds kommuns löner baseras på det år man är född. 2019 gällde följande: född 2003 – 81 kr/h, född 2002 – 88 kr/h och född 2001 – 100 kr/h. I Vallentuna kommun tjänar alla ungdomar 85,41 kr/h oavsett ålder, I Norrtälje kommun tjänar alla 70 kr/h, i Österåker tjänar ungdomar under 18 år – 80 kr/h och de över 18 år – 95 kr/h. I Täby kommun tjänar ungdomar under 18 år 89 kr/h, 18–19 år – 99 kr/h och över 19 år – 115,76 kr/h, I Lidingö stad baseras också lönen på födelseår och år 2019 gällde: född 2003 – 78 kr/h, född 2002 – 88 kr/h och född 2001 – 98 kr/h.

Åsa Anthony

Kostnad

I Danderyds kommun kostar feriearbetet ca 620 000 kr/år i lönekostnader och sociala avgifter. 25 000 kr/år för datasystemet Feriebas där all administration hanteras. Personella resurser som avsätts är på HR-avdelningen och handledare på respektive verksamhet.

Statsbidrag

Regeringen beslutar varje år om de ska erbjuda statsbidrag till kommunerna för feriearbeten via respektive arbetsförmedling. Syftet är att komplettera redan befintlig budget samt bidra till fler feriearbeten än planerat. Bidraget ska i första hand gå till arbeten för de ungdomar som av sociala skäl står långt från arbetsmarknaden.

Beslutet om kommuner kan ansöka om bidraget eller ej kommer dock tätt inpå sommaren (maj 2019) och får inte användas till redan planerade feriearbeten. Danderyds kommun och många andra kommuner har redan hunnit tillsätta platserna vid beskedet om bidraget och det har därför inte varit möjligt att finna nya arbeten trots försök (*Feriejobb för ungdomar – sommar 2018*, SKL, 2018). De verksamheter i Danderyds kommun som har möjlighet att ta emot ferieungdomar har redan fått tillsätta ungdomar och kommunen har därför inte kunnat ansöka om bidraget.

Positiva effekter med feriearbete

Sedan starten av feriearbeten i Danderyds kommun 1983 har mellan 45–65 ungdomar varje år fått prova på arbeten som finns i en kommun. De senast 5 åren har över 330 ungdomar sökt till 65 platser vilket tyder på att det finns ett stort intresse hos ungdomar i Danderyd och deras familjer att arbeta i kommunen. Dessa arbeten är ofta det första mötet med arbetslivet och ungdomarna får chansen att testa på arbetslivet under praktikförhållanden tillsammans med en handledare. Det ger dem möjlighet att lära sig förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare i egen takt. Ungdomarna får också en ökad förståelse vilka arbeten som finns i en kommun och många uttrycker att de fått ett större intresse för kommunen som arbetsgivare och de yrken som finns i en kommun

Ungdomarna är även uppskattade ute i verksamheterna då det möjliggör att brukare får fler sociala kontakter, särskilt inom vård och omsorg. De utför också enklare administrativa arbetsuppgifter som kan vara svårt att hinna med att prioritera inom ordinarie verksamhet.

SKL:s rapport ”*unga om välfärdsjobben*” (2019) visar att dagens ungdomar har ett stort intresse för samhällsnytta och värdesätter därför yrken där de kan göra skillnad och bidra till välfärden. Studien visar även att unga vill få mer kunskap om vad de olika yrkena innebär genom att testa jobben och få

Åsa Anthony

information om vilka utvecklingsmöjligheter som finns inom välfärdens verksamheter.

Alternativ lösning

Alternativ för att dra ner kostnaden för feriearbetet är att erbjuda tvåveckorsperioder istället för tre veckor. Kostnadsbesparingen skulle då bli 220 000 kr i lön och sociala avgifter. Flera andra kommuner erbjuder enbart 2 veckor.

Åsa Heribertson
Kommundirektör

Åsa Anthony
HR-chef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Feriearbete för ungdomar
2. Feriejobb för ungdomar – sommar 2018. SKL, 2018
3. Sveriges viktigaste jobb finns i välfärden, rekryteringsrapport 2018, SKL, 2018
4. Unga om välfärdsjobben – en studie om ungas attityder och intresse för välfärden, SKL 2019